

Ustavni sud Crne Gore, u Drugom vijeću za meritorno odlučivanje o ustavnim žalbama, u sastavu: sudija Desanka Lopičić, predsjednica Vijeća i sudije Budimir Šćepanović i Milorad Gogić, članovi Vijeća člana 149 stav 1 tačka 3 Ustava Crne Gore, člana 48 tačka 3 i člana 76 stav 1 Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore (»Službeni list Crne Gore«, br. 11/15.), na sjednici Vijeća od 30. novembra 2023. godine, donio je

ODLUKU

USVAJA SE ustavna žalba.

UKIDA SE presuda Višeg suda u Podgorici, Kž. br. 26/20, od 21. januara 2020. godine i predmet vraća Višem sudu u Podgorici na ponovni postupak i odlučivanje.

O b r a z l o ž e n j e

I POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM CRNE GORE

1. L.N., iz P., kojeg zastupa punomoćnik R. M., advokat iz P., podnio je blagovremenu i dozvoljenu ustavnu žalbu protiv presude Osnovnog suda u Podgorici K. br. 300/18, od 14. novembra 2019. godine i presude Višeg suda u Podgorici, Kž. br. 26/20, od 21. januara 2020. godine, zbog povrede prava iz čl. 10, 19, 32 i 35 Ustava Crne Gore i člana 6 stav 1 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

2. U ustavnoj žalbi je, u bitnom, navedeno: da je podnosilac kao okrivljeni u postupku pred redovnim sudovima, bio primoran da dokazuje svoju nevinost, iako to nije bio obavezan, te da je na njegovu štetu povrijeđeno pravo na jednako postupanje pred zakonom, a time i njegovo pravo na pravično suđenje, jer su sudovi u konkretnom slučaju sudili proizvoljno i arbitrarno i nisu pravilno primijenili relevantne propise, čime su na drastičan način povrijeđene i odredbe čl. 10 Ustava Crne Gore. Dalje se navodi, kako se drugostepeni sud nijednom riječju, nije osvrnuo na navode žalbe branioca okrivljenog, kojom mu je skrenuta pažnja da je Osnovni sud u Podgorici počinio bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 398 stav 1 ZKP, jer je isti na glavnom pretresu odlučio da se kao dokaz u postupku pribave snimci sa kamera, službenih prostorija Ministarstva odbrane Crne Gore, koje bi dokazale da je podnosilac predmetno oružje držao u kancelariji, da bi kasnije sud odustao od izvođenja tog dokaza, ne dajući u obrazloženju odluke, razloge za takav postupak. Nadalje, branilac okrivljenog, odnosno podnosioca ustavne žalbe, je kao žalbeni razlog naveo i to, da je neprihvatljiv stav prvostepenog suda i njegova ocjena saslušanih svjedoka, policijskih službenika u pogledu činjenice da su isti predmetno oružje pronašli u torbici, a da pri tom tu torbicu nisu oduzeli, niti su napravili fotoelaborat iste, na koje navode se drugostepeni sud nije osvrnuo, niti je u obrazloženju svoje odluke naveo da li je takvim postupanjem prvostepenog suda, učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 398. stav 1 ZKP, čime je podnosiocu povrijeđeno pravo na obrazloženu odluku (*Garcia Ruiz protiv Španije*, od 29. januara 1999. godine). U konačnom je predloženo da Ustavni sud usvoji ustavnu žalbu, ukine osporene presude i predmet vrati na ponovni postupak i odlučivanje.

3. U dostavljenom mišljenju Višeg suda u Podgorici, pribavljenog u smislu odredbe člana 34 stav 1 Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore, navedeno je da taj Sud ostaje pri razlozima iz presude koja se osporava u ustavnosudskom postupku.

4. Ustavni sud, saglasno odredbi člana 149 stav 1 tačka 3 Ustava Crne Gore, odlučuje o ustavnoj žalbi zbog povrede ljudskih prava i sloboda zajamčenih Ustavom nakon iscrpljivanja svih djelotvornih pravnih sredstava. Prema odredbi člana 68 Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore («Službeni list Crne Gore», broj 11/15) ustavnu žalbu može podnijeti svako fizičko i pravno lice (...), ako smatraju da im je povrijeđeno ljudsko pravo ili sloboda zajemčeno Ustavom, pojedinačnim aktom, radnjom ili nepostupanjem državnog organa (...). Ustavna žalba može se podnijeti nakon iscrpljivanja djelotvornih pravnih sredstava, koja podrazumijevaju da je podnosilac ustavne žalbe u postupku iskoristio sva pravna sredstva na koja je imao pravo u skladu sa zakonom, uključujući i djelotvorna i vanredna pravna sredstva i druga posebna sredstva koja mogu dovesti do izmjene pojedinačnog akta u korist podnosioca ustavne žalbe, odnosno do prestanka ili ispravljanja radnje, odnosno prekida nepostupanja državnog organa (...).

5. U toku postupka pružanja ustavnosudske zaštite, povodom ispitivanja osnovanosti žalbe, u granicama istaknutog zahtjeva, Ustavni sud utvrđuje da li je podnosiocu ustavne žalbe povrijeđeno njegovo Ustavom zajamčeno pravo ili sloboda.

6. Uvidom u osporeni akt i drugu dokumentaciju, Ustavni sud je utvrdio sledeće činjenice i okolnosti od značaja za odlučivanje u ovom ustavnosudskom predmetu:

7. Okrivljeni L.N. (podnosilac ustavne žalbe) je optužnim predlogom Osnovnog državnog tužilaštva u Podgorici Kt. br. 474/18 od 12. juna 2019. godine optužen, da je dana 17. marta 2019. godine oko 23,30 časova u ulici V.Đ. u P., suprotno članu 4 stav 3 tačka 1, člana 5 stav 2 i člana 33 stav 1 Zakona o oružju, neovlašćeno nosio vatreno oružje, na način što je, na javnom mjestu u torbici koja se nalazila na sjedištu suvozača, nosio oružje - pištolj marke „Glok 30“, serijskog broja BCAM244 kalibra 45, a u ladici od vozačevih vrata okvir sa osam metaka istog kalibra, bez odgovarajuće isprave o oružju, u čemu je istog dana otkriven, kada su mu navedeno oružje i municija oduzeti od strane ovlašćenih službenika Uprave policije CB P., pri čemu je bio svjestan svog djela i čije je izvršenje htio, znajući da je isto zabranjeno, čime mu je stavljeno na teret da je izvršio krivično djelo nedozvoljeno držanje oružja i eksplozivnih materija iz člana 403 stav 1 Krivičnog zakonika Crne Gore.

8. Presudom Osnovnog suda u Podgorici K. br. 300/18, od 14. novembra 2019. godine okrivljeni L.N. (podnosilac ustavne žalbe) oglašen je krivim da je izvršio krivično djelo nedozvoljeno držanje oružja i eksplozivnih materija iz člana 403 stav 1 Krivičnog zakonika Crne Gore i osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 2 (dva) mjeseca, u koju kaznu mu je uračunato vrijeme zadržavanja pred Upravom policije CB P. od 18. marta 2019. godine od 01,00 čas do 18. marta 2019. godine do 11,30 časova, koju kaznu će nakon pravosnažnosti presude izdržavati u prostorijama za stanovanje, s tim da okrivljeni ne smije napuštati prostorije u kojima stanuje, osim u slučajevima propisanim zakonom kojim se uređuje izvršenje krivičnih sankcija, a ukoliko okrivljeni jednom u trajanju od preko šest časova ili dva puta u trajanju do šest časova

samovoljno napusti prostorije u kojim stanuje, osim u slučajevima propisanim zakonom kojim se uređuje izvršenje krivičnih sankcija, sud će mu odrediti da ostatak kazne zatvora izdrži u Upravi za izvršenje krivičnih sankcija.

9. U obrazloženju presude je u bitnom navedeno, da je sud iz dokaza provedenih tokom postupaka, utvrdio da je okrivljeni izvršio krivično djelo nedozvoljeno držanje oružja i eksplozivnih materija iz člana 403 stav 1 Krivičnog zakonika Crne Gore, u vrijeme, na način i mjesto opisano u izreci te presude. Nadalje, sud nije prihvatio odbranu okrivljenog L.N., u kojoj je on tvrdio da predmetni pištolj nije pronađen u torbici na suvozačevom mjestu automobila „A.“, kojim je upravljao okrivljeni, već da se pištolj nalazio u rastavljenom stanju, u svojoj kutiji i da je bio zaključan u ladici automobila. Ovo stoga, što je takva odbrana opovrgnuta Službenom zabilježkom Uprave policije - CB P. od 17. marta 2018. godine i iskazima svjedoka, ovlašćenih policijskih službenika koji su istu sačinili. Stoga je zaključak suda, da je predmetni pištolj pronađen u torbici na suvozačevom sjedištu, vozila okrivljenog, a okvir sa municijom u ladici vozačevih vrata, na javnom mjestu, u ulici V.Đ., te da je okrivljeni postupao suprotno odredbama člana 4 stav 3 tačka 1 člana 5 stav 2 i člana 33 stav 1 Zakona o oružju, jer je neovlašćeno nosio vatreno oružje, na javnom mjestu, pri čemu je bio svjestan krivičnog djela i htio njegovo izvršenje, postupajući u konkretnom slučaju sa direktnim umišljajem.

10. Odlučujući o žalbi branioca okrivljenog Viši sud u Podgorici, je svojom presudom Kž. br. 26/20, od 21. januara 2020. godine istu odbio, kao neosnovanu i potvrdio prvostepenu presudu.

11. U obrazloženju presude je u bitnom navedeno: da je neosnovana žalba branioca okrivljenog da je prvostepena presuda donijeta bez počinjenih bitnih povreda odredaba krivičnog postuka, uz potpuno i pravilno utvrđeno činjenično stanje na koje je pravilno primijenjeno materijalno pravo. Dalje je navedeno, da je nasuprot navodima odbrane okrivljenog L.N., prvostepeni sud pravilno utvrdio činjenično stanje na osnovu Službene zabilješke Uprave policije - CB P., iz koje proizilazi da su ovlašćeni policijski službenici zaustavili okrivljenog N. L. i pregledom torbice koja se nalazila na suvozačevom mjestu, vozila okrivljenog pronašli pištolj, a u vratima vozila, sa vozačeve strane, pronašli okvir sa osam metaka kalibra 45, nakon čega su sačinili Potvrdu o oduzetim predmetima, kako to proizilazi iz iskaza saslušanih svjedoka, naročito svjedoka D. R.. Takođe je navedeno, da je prvostepeni sud pravilno cijenio da je odbrana okrivljenog kontradiktorna u odnosu na bitna obilježja krivičnog djela koje mu je stavljeno na teret, o čemu je prvostepeni sud dao valjane razloge i izveo pravilan zaključak o postojanju krivice na strani okrivljenog.

12. Za potrebe ustavnosudskog postupka pribavljen je spis predmeta Višeg suda u Podgorici K. br. 300/18 i Kt. br. 474/18, iz kojeg je utvrđeno sledeće:

13. Iz Službene zabilješke Uprave policije CB P. - Interventna jedinica, od 17. marta 2018. godine, koju su sačinili ovlašćeni policijski službenici, D. R., K. G., Đ. V. i M. V. proizilazi, da su isti vršeci patrolnu djelatnost na području grada u ul. V.Đ., zaustavili PMV „A.“, crne boje, reg. oznaka „.....“ kojim je upravljao okrivljeni L.N.. Na pitanje ovlašćenih policijskih službenika, da li je okrivljeni L.N. posjeduje nešto nedozvoljeno kod sebe, on je odgovorio da ima pištolj u

vozilu, kao i dozvolu za njegovo držanje. Kada su zahtijevali da im preda pištolj i oružni list, okrivljeni je rekao da se pištolj nalazi u torbici na sjedištu suvozača, a okvir pištolja, sa 8 metaka u ladici od vozačevih vrata. Nakon toga, pregledom torbice, ovlašćeni policijski službenici su pronašli pištolj, dok su u ladici od vozačevih vrata našli okvir sa 8 metaka, koje su oduzeli od okrivljenog uz potvrdu o privremeno oduzetim predmetima.

14. Iz Potvrde o privremeno oduzetim predmetima Uprave policije CB P. - Interventna jedinica od 17. marta 2018. godine, proizilazi da su od okrivljenog kritične prilike oduzeti: jedan pištolj marke "Glock" cal. 45 fab. br. BCAM244, jedan okvir od istog, osam metaka cal. 45 od kojih su dva sa izdubljenim zrnom i oružni list za držanje i nošenje oružja na ime okrivljenog br.

III RELEVANTNE USTAVNE I KONVENCIJSKE NORME

Ustav Crne Gore

Član 32

Svako ima pravo na pravično i javno suđenje u razumnom roku pred nezavisnim, nepristrasnim i zakonom ustanovljenim sudom.

Evropska konvencija o ljudskim pravima i osnovnim slobodama:

Član 6 stav 1

Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim na osnovu zakona.

IV MJERODAVNO PRAVO

A. Zakonik o krivičnom postupku („Službeni list Crne Gore“, br. 57/09, 49/10 i 47/14)

Član 17 stav 2

Sudska odluka se ne može zasnivati na dokazima koji su pribavljeni povredama ljudskih prava i osnovnih sloboda zajemčenih Ustavom ili potvrđenim međunarodnim ugovorima, ili na dokazima koji su pribavljeni povredama odredaba krivičnog postupka, kao i drugim dokazima za koje se iz njih saznalo, niti se takvi dokazi mogu koristiti u postupku.

B. Zakon o oružju („Službeni list Crne Gore“, br. 10/15)

Član 4 stav 3 tačka 1

Oružje kategorije B je:

1) poluautomatsko ili repetirajuće kratko vatreno oružje.

Član 5 stav 2

Dozvoljena je nabavka, držanje, nošenje i prenošenje oružja i municije, oružja kategorije B za koje je izdata odgovarajuća isprava o oružju, u skladu sa ovim zakonom.

Član 33 stav 1

Zabranjeno je nošenje oružja na javnom mjestu.

V OCJENA USTAVNOG SUDA

15. Ustavni sud je, polazeći od razloga i navoda ustavne žalbe, te sadržine prava koja se štite Ustavom i Konvencijom, razmatrao osporenu presudu sa aspekta odredbi člana 32. Ustava Crne Gore i člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

16. Pritužbe podnosioca u ustavnoj žalbi se, u suštini, odnose na tvrdnje da postupak koji je prethodio ustavnosudskom kao cjelina nije bio pravičan, jer odluke redovnih sudova ne sadrže valjano obrazloženje u pogledu dokaza na kojima su zasnovali svoje odluke, što je dovelo do pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i proizvoljne primjene materijalnog prava, zbog čega je povrijeđena pretpostavka nevinosti i princip *in dubio pro reo*.

17. Pri razmatranju osnovanosti ustavne žalbe, Ustavni sud polazi od toga da se sudski postupci moraju provesti u skladu sa ustavnim načelom vladavine prava, kao najviše vrijednosti ustavnog poretka Crne Gore, pa tumačenje mjerodavnog prava u svakom konkretnom slučaju ne smije proizlaziti iz njegove arbitrarne i proizvoljne primjene, već mora uvažavati zahtjeve prava na pravično suđenje, sadržane u članu 32 Ustava Crne Gore i članu 6 stav 1 Evropske konvencije.

18. Ustavni sud ukazuje na svoj stav da nije nadležan da preispituje način na koji su redovni sudovi cijenili dokaze i utvrđivali činjenično stanje, niti da kao instancioni sud ocjenjuje zakonitost osporenih odluka. S tim u vezi, Ustavni sud podsjeća na stav Evropskog suda, da nezakonitost pojedinog dokaza, ne dovodi automatski do nepravičnog postupka, već se to ocjenjuje u svijetlu sledećih kriterijuma: prava odbrane u odnosu na nezakoniti dokaz, okolnosti pod kojima je dokaz pribavljen, kao i da li se osuđujuća presuda zasniva isključivo na nezakonitom dokazu (*Schenkprotiv Švajcarske*, broj 10862/84 od 12. jula 1988. godine, st. 46-48; *Bykovprotiv Rusije*, broj 4378/02 od 10. marta 2009. godine, st. 88-90.). S obzirom da je riječ o minimalnom standardu za ocjenu prihvatljivosti određenog dokaza, Ustavni sud je prilikom ispitivanja da li su poštovani zahtjevi iz člana 32. stav 1. Ustava u vezi sa pravičnošću postupka imao u vidu relevantne odredbe domaćeg prava koje standard prihvatljivosti dokaza podižu na viši nivo.

19. Uvidom u spise predmeta, Ustavni sud je utvrdio da je okrivljeni (podnosilac ustavne žalbe) L.N., presudom Osnovnog suda u Podgorici K. br. 300/18, od 14. novembra 2019. godine oglašen krivim, jer je dana 17. marta. 2019. godine oko 23,30 časova u ulici V.Đ. u P., suprotno članu 4 stav 3 tačka 1, člana 5 stav 2 i člana 33 stav 1 Zakona o oružju, neovlašćeno nosio vatreno oružje, na način što je, na javnom mjestu u torbici koja se nalazila na sjedištu suvozača, nosio oružje - pištolj marke „Glok 30“, serijskog broja BCAM244 kalibra 45, a u ladici od vozačevih vrata okvir sa osam metaka istog kalibra, bez odgovarajuće isprave o oružju, u čemu je istog dana otkriven, kada su mu navedeno oružje i municija oduzeti od strane ovlašćenih službenika Uprave policije CB P., pri čemu je bio svjestan svog djela i čije je izvršenje htio, znajući da je isto zabranjeno, čime je izvršio krivično djelo nedozvoljeno držanje oružja i eksplozivnih materija iz člana 403 stav 1 Krivičnog zakonika Crne Gore.

20. U obrazloženju presude je u bitnom navedeno, da je sud iz dokaza provedenih tokom postupaka, utvrdio da je okrivljeni (podnosilac ustavne žalbe) L.N. izvršio predmetno krivično djelo, u vrijeme, na mjestu i na način bliže opisanim izrekom prvostepene presude. Sud nije prihvatio odbranu okrivljenog, u kojoj je on tvrdio da se pištolj nalazio u svojoj kutiji u rastavljenom stanju i da je bio zaključan u ladici automobila, navodeći da je takva odbrana opovrgnuta Službenom zabilješkom Uprave policije - CB P., od 17. marta 2018. godine i iskazima svjedoka, ovlašćenih policijskih službenika R. D., K. G., Đ. V. i M. V., koji su istu sačinili, a iz kojih proizilazi da je predmetni pištolj pronađen u torbici koja se nalazila na suvozačevom sjedištu vozila okrivljenog, a okvir sa municijom u ladici vozačevih vrata. Kako je predmetno oružje pronađeno na javnom mjestu, u ulici V.Đ., okrivljeni je postupao suprotno naprijed citiranim odredbama Zakona o oružju, pri čemu je bio svjestan krivičnog djela i htio njegovo izvršenje, postupajući u konkretnom slučaju sa direktnim umišljajem.

21. Viši sud u Podgorici je svojom presudom KŽ. br. 26/20, od 21. januara 2020. godine, odbio žalbu branioca okrivljenog, kao neosnovanu, navodeći da je nasuprot navodima odbrane okrivljenog L.N., prvostepeni sud pravilno utvrdio činjenično stanje na osnovu Službene zabilješke Uprave policije - CB P., iz koje proizilazi da su ovlašćeni policijski službenici zaustavili okrivljenog N.L. i pregledom torbice koja se nalazila na suvozačevom mjestu, vozila okrivljenog, pronašli pištolj, a u vratima vozila, sa vozačeve strane, pronašli okvir sa osam metaka kalibra 45, nakon čega su sačinili Potvrdu o oduzetim predmetima, kako to proizilazi iz iskaza saslušanih svjedoka R. D., K. G., Đ.V. i M. V.. Dalje je naveo da je prvostepeni sud pravilno cijenio da je odbrana okrivljenog kontradiktorna u odnosu na bitna obilježja krivičnog djela, koje mu je stavljeno na teret, o čemu je prvostepeni sud dao valjane razloge i izveo pravilan zaključak o postojanju krivice na strani okrivljenog.

22. Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud je ocijenio, da su razlozi sadržani u osporenoj presudi ustavnopravno neprihvatljivi, odnosno neprihvatljivi su sa stanovišta zaštite prava na pravično suđenje zagantovano čl. 32 Ustava i članom 6 stav 1 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

23. Naime, redovni sudovi su utvrdili da je okrivljeni (podnosilac ustavne žalbe) L.N. izvršio krivično djelo u vrijeme, na mjesto i način bliže opisanim izrekom prvostepene presude, jer to proizilazi iz Službene zabilješke Uprave policije CB P. - Interventna jedinica, od 17. marta 2018. godine, te iskaza svjedoka, ovlašćenih policijskih službenika R. D., K. G., Đ.V. i M.V., koji su istu sačinili kao i Potvrde o privremeno oduzetim predmetima Uprave policije CB P. - Interventna jedinica od 17. marta 2018. godine.

24. Ustavni sud je izvršio uvid u Službenu zabilješku Uprave policije CB P. - Interventna jedinica, od 17. marta 2018. godine i Potvrdu o privremeno oduzetim predmetima Uprave policije CB P. - Interventna jedinica od 17. marta 2018. godine.

25. U Službenoj zabilješci, koju su potpisali ovlašćeni policijski službenici, konstatovano je sledeće:

“Sačinjena dana 17.03. 2018. godine u službenim prostorijama CB P., a povodom sljedećeg događaja: Naime, oko 23 h vršeći redovnu patrolnu djelatnost na području grada u ulici V.Đ., na javnom mjestu zaustavili smo PMV A., crne boje, stranih reg. oznaka (...) sa kojim je upravljalo lice N. L..... Na naše pitanje ima li nešto nedozvoljeno kod sebe, isti je rekao da ima pištolj u vozilu kao i dozvolu za nošenje i držanje oružja. Tada ja PS R. D. zahtijevam od istog da mi na uvid preda predmetno oružje, kao i oružani list. Nakon toga N. mi odgovara da je pištolj u torbici na mjestu suvozača, a da se okvir od osam metaka nalazi u ladici od vozačevih vrata. Pregledom torbice koja se nalazila na mjestu suvozača u istoj uočavamo pištolj nn marke i kalibra, dok smo u vratima vozača pronašli okvir sa osam metaka kalibra 45., takođe nam je na uvid N. L. dao oružani list broj 211987034 izdat od PJ P. dana 04.10. 2017. godine za pištolj marke Glock 30, serijskog broja BCAM244. S obzirom da je N. L.nosio oružje na javnom mjestu, suprotno čl. 33 Zakona o oružju, od istog smo uz potvrdu o privremeno oduzetim predmetima oduzeli predmetno oružje i istog doveli u prostorije CB P.. Po dolasku u CB P. u službenim prostorijama utvrdili smo da se u torbici N. L. nalazio pištolj marke Glock 30 kalibra 45. serijskog broja BCAM244, a u okviru šest metaka kalibra 45. i dva metka sa izdubljenim zrnom takođe kalibra 45.”

26. Sa druge strane, u Potvrdi o privremeno oduzetim predmetima od 17. marta 2018. godine, konstatovano je da su od okrivljenog (podnosioca ustavne žalbe) kritične prilike oduzeti sledeći predmeti: “jedan pištolj marke “Glock” cal. 45 fab. br. BCAM244, jedan okvir od istog, osam metaka cal. 45 od kojih su dva sa izdubljenim zrnom i oružni list za držanje i nošenje oružja na ime istog br.”, a koju potvrdu je on i potpisao.

27. Imajući u vidu navedeno, nejasna je izreka prvostepenog suda u kojoj je navedeno da je predmetno oružje pronađeno na javnom mjestu “bez odgovarajuće isprave o oružju“, kada je tokom postupka utvrđeno da je od okrivljenog oduzet oružani list br., iz kojeg proizilazi da je okrivljenom (podnosiocu) izdata dozvola za držanje i nošenje pištolja “Glock” model 30, kalibar 45 AUTO, fabričkog broja BCAM244, koji pištolj predstavlja oružje kategorije B - poluautomatsko ili repetirajuće kratkocijevno vatreno oružje. Shodno tome, izreka prvostepene presude je nerazumljiva i protivrječna razlozima datim u obrazloženju, što predstavlja bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 386 stav 1 tačka 8 ZKP-a, što je drugostepeni sud propustio da utvrdi.

28. Sa druge strane, okrivljeni je tokom čitavog postupka, kako pred prvostepenim tako i pred Višim sudom u Podgorici osporavao postojanje crne torbice navedene u činjeničnom opisu krivičnog djela stavljenog mu na teret, ističući kako pištolj nije pronađen u toj torbici, već da je isti bio u rastavljenom stanju, u svojoj kutiji u ladici sa suvozačeve strane njegovog vozila, dok su redovni sudovi, pozivajući se Službenu zabilješku Uprave policije CB P. - Interventna jedinica, od 17. marta 2018. godine, te iskaze svjedoka, ovlašćenih policijskih službenika, koji su istu sačinili, ocjenili njegovu odbranu kao neistinitu i sračunatu na izbjegavanje krivično-pravne odgovornosti, iako u potvrdi o privremeno oduzetim predmetima, nije konstatovano da je spornog dana od okrivljenog oduzeta torbica, a ovlašćeni policijski službenici nijesu napravili fotoelaborat oduzetih predmeta.

29. Prvostepeni sud je obrazlažući razloge za svoju odluku insistirao na tome da je okrivljeni izvršio predmetno krivično djelo na način što je predmetni pištolj držao u torbici. Sa druge strane, Viši sud u Podgorici je potvrdio prvostepenu odluku, navodeći da: *činjenica da je okrivljeni nosio sporni pištolj koji je bio rastavljen na mjestu bliže opisanom izrekom prvostepene presude, nije od uticaja na postojanje krivice na strani okrivljenog, posebno kod utvrđene činjenice da se oružje nije nalazilo u ladici, već u torbici na mjestu suvozača(...).”*

30. Ustavni sud ističe, da nadležnost Ustavnog suda nije da utvrđuje da li je podnosilac ustavne žalbe kriv ili nije, već da na osnovu razloga i stavova izraženih u presudama sudova ocijeni da li je postupak kao cjelina, uključujući i način na koji su pribavljeni dokazi, bio pošten. Dakle, Sud ističe da njegov zadatak nije da zamijeni nadležne redovne sudove u utvrđivanju činjenica koje su navele te sudove da donesu jednu odluku, a ne neku drugu. Uloga je Ustavnog suda da preispita da li su te odluke i posledice tih odluka u skladu sa Ustavom i Konvencijom. Pravila o dopuštenosti i ocjeni dokaza u načelu je nadležnost sudova i da nije na Ustavnom sudu, da svojom vlastitom ocjenom dokaza zamjenjuje onu koju su dali ti sudovi, osim u okolnostima kada je ocjena redovnih sudova bila arbitrarna i ishitrena, a prema praksi Evropskog suda za ljudska prava, zahtjevi poštenosti postupka uključuju način na koji se dokazi izvode i predlažu, pa je zadatak Ustavnog suda da ocijeni da li je postupak u svojoj cjelini uključujući i dokazni postupak, pošten u smislu čl. 6 st. 1 Konvencije (*presuda Olujić protiv Hrvatske, 2009. godina*).

31. Imajući u vidu navedeno, redovni sudovi, po ocjeni Ustavnog suda, nijesu dali adekvatne razloge za ocjenu dokaza provedenih tokom postupka, tačnije Službene zabilješke Uprave policije CB P. - Interventna jedinica, od 17. marta 2018. godine, niti su istu doveli u vezu sa drugim dokazima u postupku, odnosno sa Potvrdom o oduzetim predmetima, te iskazima saslušanih svjedoka. Ovo stoga, što su svi svjedoci potvrdili da predmetnu torbicu nijesu unijeli u potvrdu o oduzetim predmetima i da nisu napravili fotoelaborat oduzetih predmeta, koji treba da bude sastavni dio službene zabilješke i potvrde o oduzetim predmetima, dok je svjedok D. R. na glavnom pretresu pred prvostepenim sudom od 2. jula 2019. godine naveo: *“Ne sjećam se da li je još nešto bilo u toj torbici, i nijesmo oduzeli istu, jer nam nije bila interesantna.”*

32. Dakle, ovlašćeni policijski službenici nijesu preduzeli sve neophodne radnje u prikupljanju dokaza, a razlog da im nije bio “interesantan” dokaz, može ukazivati na činjenicu da dokazi u konkretnom krivičnom postupku nijesu pribavljeni na zakonit način, ili na način koji bi se smatrao pravičnim u skladu sa sa autonomnim načelima prava na pravično suđenje, ovo naročito što se radi o dokazu koji je naveden u činjeničnom opisu krivičnog djela, a odnosi se na način na koji je isto izvršeno. Shodno tome, Ustavni sud ističe da suština nekog pravila koji zabranjuje pribavljanje dokaza na određeni način nije samo u nemogućnosti upotrebe tog dokaza pred sudom, već u tome da on ne može biti nikako upotrijebljen, a to znači ni neposredno ni posredno, tj. izvođenjem drugih dokaza koji se zasnivaju na nezakonitom dokazu.

33. Viši sud u Podgorici je kao instacioni sud, a s obzirom da se radi o pitanjima koja su suštinski važna za ishod postupka, bio dužan da uoči navedene propuste u odluci prvostepenog suda, jer potvrđivanje te presude, bez adekvatnog obrazloženja, ne zadovoljava kriterijume prava na pravično suđenje iz čl. 32. Ustava, odnosno čl. 6 st. 1 Evropske konvencije.

34. Ustavni sud ističe da su Evropski sud i Ustavni sud, u brojnim odlukama, ukazali da domaći sudovi imaju određenu diskrecionu ocjenu u vezi s tim koje će argumente i dokaze prihvatiti u određenom predmetu, ali, istovremeno, imaju obavezu obrazložiti svoje odluke tako

što će navesti jasne i razumljive razloge na kojima su tu odluku utemeljili (*Suominen protiv Finske*, presuda od 1. jula 2003. godine, predstavka broj 37801/97, stav 36).

35. “Sud ponavlja da član 6 stav 1 Konvencije obavezuje sudove da daju razloge za svoje odluke... stepen do kojeg se ta dužnost primjenjuje može varirati saglasno prirodi odluke. Neophodno je uzeti u obzir, *inter alia*, različitost predloga koje strana može predložiti sudovima ... (*Coron protiv Grčke*, br. zahtjeva 12686/88).

36. Evropski sud je u mnogim odlukama izrazio stav da Sud neće postavljati pitanje tumačenja domaćeg prava od strane domaćih sudova, osim u slučaju očigledne proizvoljnosti (*Ādamsons protiv Letonije*, broj 3669/03, stav 118, 24. jun 2008. godine i *Andelković protiv Srbije*, od 9. aprila 2013. godine), drugim riječima, kada uoči da je primjena prava od strane domaćih sudova u određenom slučaju bila očigledno pogrešna ili takva da su izvedeni proizvoljni zaključci i/ili uskraćivanja pravde (*Farbers i Harlanova protiv Litvanije* (odluka), broj 57313/00, 6. septembar 2001. godine, i, mada u kontekstu člana 1. Protokola broj 1, *Beyeler protiv Italije* [VV], broj 33202/96, stav 108., ECHR 2000-I). Slijedom navedenog, ona obrazloženja odluka nadležnih sudova koja ne sadrže ozbiljne i relevantne razloge svoje ocjene, upućuju na zaključak o arbitrarnosti tako donesenih odluka u materijalnopravnom smislu.

37. Naime, Ustavni sud u konkretnom predmetu zapaža da su sudovi zaključak o krivici okrivljenog, između ostalog zasnovali na njegovoj kontradiktornoj odbrani, pri čemu je Viši Sud u Podgorici naveo sledeće: „*imajući u vidu da je odbrana okrivljenog kontradiktorna u odnosu na bitna obilježja krivičnog djela koje mu je stavljeno na teret, o čemu prvostepeni sud daje valjane razloge, a koje u svemu prihvata i ovaj sud, pravilan je zaključak prvostepenog suda o postojanju krivice na strani okrivljenog*“. Međutim, svrha odbrane okrivljenog lica nije da potvrdi navode optužbe, jer zakon daje pravo okrivljenom da pruži svoju odbranu kako mu to odgovara, pa čak i da iznosi okolnosti koje odstupaju od činjeničnog stanja na koje ukazuju drugi dokazi. Shodno tome, odbrana okrivljenog, ne može biti dokaz za njegovu krivicu, već je teret dokazivanja optužbe na tužiocu, a sud izvodi dokaze na predlog stranaka u postupku, pri čemu je dužan da nepristrasno ocijeni izvedene dokaze i da na osnovu njih, sa jednakom pažnjom utvrdi činjenice koje terete ili idu u korist okrivljenom, dok izvedene dokaze koji su od značaja za donošenje sudske odluke, sud ocenjuje po slobodnom sudijskom uverenju. Međutim, presudu, sud može zasnovati samo na činjenicama u čiju je izvijesnost uvjeren, dok je sa druge strane, sud dužan da sumnju u pogledu činjenica od kojih zavisi vođenje krivičnog postupka, postojanje obilježja krivičnog djela ili primjena neke druge odredbe krivičnog zakona, riješi u korist okrivljenog.

38. U tom smislu, osporena presuda, po ocjeni Ustavnog suda, nije obrazložena na način koji zadovoljava standarde prava iz člana 32 Ustava i člana 6 stav 1 Konvencije, ustanovljene ustavnosudskom praksom i praksom Evropskog suda za ljudska prava, jer sudovi nijesu ispitali sve odlučne činjenice od značaja za odlučivanje u konkretnoj krivično - pravnoj stvari, i nijesu jednako cijenili sve okolnosti predmetnog slučaja, kako one koje terete okrivljenog, tako i one koje su mu idu u korist, odnosno njihovo zaključivanje je u konkretnom slučaju bilo proizvoljno.

39. Ustavni sud, stoga, ocjenjuje da je u postupku koji je prethodio ustavnosudskom, sagledavajući ga kao jedinstvenu cjelinu, povrijeđeno pravo podnosioca ustavne žalbe na pravično suđenje zajemčeno odredbama člana 32 Ustava, kao i člana 6 stav 1 Evropske konvencije.

Na osnovu iznijetih razloga, odlučeno je kao u izreci.

U-III br. 341/20
30. novembar 2023. godine
P o d g o r i c a

Predsjednica Vijeća,
Desanka Lopičić, s.r.